

การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง การแกะรูปตัวตลกหนังตะลุง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง*

THE DEVELOPMENT OF LOCAL LEARNING UNIT IN COMEDIAN SHADOW
PUPET SCULPTURING IN ART SUBSTANCE FOR PRIMARY
GRADE 6 STUDENTS BANGKAEU DISTRICT PATTALUNG PROVINCE

ประทุม คงช่วย**

ดร.นพเก้า ณ พัทลุง***

ดร.ทิพย์วิมล วงแก้วหิรัญ****

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง การแกะรูปตัวตลกหนังตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง 2) เพื่อสร้างและหาคุณภาพของหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง การแกะรูปตัวตลกหนังตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง 3) เพื่อศึกษาผลการใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง การแกะรูปตัวตลกหนังตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนอนุบาลบางแก้ว จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง 2) หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นเรื่อง การแกะรูปตัวตลกหนังตะลุง 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ 5) แบบสอบถามความพึงพอใจ ที่มีต่อการเรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นเรื่อง การแกะรูปตัวตลกหนังตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง มีความต้องการให้พัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่องการแกะรูปตัวตลกหนังตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง 2) การสร้างหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นเรื่องการแกะรูปตัวตลกหนังตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง มีองค์ประกอบสอดคล้อง มีความเหมาะสมในระดับมาก 3) ผลการใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น จากการประเมินผล พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 83.05 อยู่ในระดับดีมาก 2) ทักษะการปฏิบัติของนักเรียนคุณภาพเฉลี่ย 2.45 อยู่ในระดับมาก 3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง การแกะรูปตัวตลกหนังตะลุง มีค่าเฉลี่ย 4.65 อยู่ในระดับมากที่สุด

*ชื่อวิทยานิพนธ์

** นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยทักษิณ

*** ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

**** กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

Abstract

Thesis Title: The Development of a Local Learning Unit in comedian shadow puppet sculpturing in arts substance for primary school grade 6 students Bangkeaw District, Phattalung Province Thesis Author's Name: Mrs. Pratoom Kongchuay. Faculty Thesis Advisers: Dr. Noppakao Na Phatthalung Dr. Tipwimon Wankaewhirun. Degree and Field: Master of Education in Curriculum and Instruction. Academic Year of Graduation: B.E. 2552 (2009 A.D.).

The objectives of this research were 1) to study basic data in the development of a local learning unit in the comedian shadow puppet sculpturing in arts substance for students of primary grade 6, Bangkeaw District, Phattalung Province, 2) to build and determine the quality of the said learning unit, and 3) to study the outcome of the use of the said learning unit, The sample consisted of 18 students of the primary 6/2 class of Bangkeaw Kindergarten School. The research instruments were 1) a questionnaire to solicit information from school administrators, teachers of the primary grade 6 art learning substance group, local-wisdom teachers, students' guardians, and students of primary grade 6 of the said locality, 2) a local learning unit in comedian shadow puppet sculpturing in arts substance, 3) a test of learning achievement 4) a form for assessment of performance skills, 5) a questionnaire on satisfaction with the learning by the said learning unit.

The research findings were as follows. 1) The school administrators, the teachers of the primary grade 6 art learning substance group, the local-wisdom teachers, the students' guardians, and the students of primary grade 6 of the said locality wanted the said learning unit to be developed for the primary grade in questions. 2) The construction of the said learning unit showed appropriate correspondent components at a high level. 3) The following points were found about the outcome of the use of the said learning unit: 1) the students' learning achievement showed a mean value of 83.05 per cent at a very good level; 2) the students' performance skills averaged 2.45 in quality at a high level; 3) the satisfaction of the students who learned by the said learning unit showed a mean of 4.65 at the highest level.

คำสำคัญ

การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้, หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น, การแกะรูปตัวตลกหนังตะลุง

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ได้กล่าวถึงการนำภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการศึกษา ในมาตรา 7 และ มาตรา 23 (3) สรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย การประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาและความรู้ อันเป็นสากล โดยสถานศึกษามีหน้าที่ในการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนสังคมในท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิชาท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น ซึ่งอาจจัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่นหรือหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นตามสภาพและบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง เป็นสังคมชนบทที่มีศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับการแกะรูปหนังตะลุงสืบต่อกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันในอดีตการแกะรูปหนังตะลุงของช่างแกะหนังนั้นขึ้นอยู่กับความต้องการของคณะหนังตะลุงที่สั่งซื้อรูปหนัง โดยแต่ละคณะจะมีรูปหนังตะลุงที่หลากหลายใช้ประกอบการแสดง ประมาณ 150-200 รูปต่อคณะ ซึ่งประกอบด้วยรูปต่าง ๆ เช่น รูปฤๅษี รูปพระอิศวร ปราชญ์นาบพเจ้าเมือง พระนาง ยักษ์ ตัวตลก เทวดาและรูปกาก ซึ่งเป็นรูปตัวตลกของหนังตะลุง ในปัจจุบันสภาพความต้องการของสังคมและท้องถิ่นได้เปลี่ยนแปลงไป คณะหนังตะลุงมีจำนวนลดน้อยลงเรื่อย ๆ เนื่องจากความนิยมในการชมศิลปะการแสดงหนังตะลุงลดลงไม่สามารถเทียบกับกระแสความนิยมกับละครโทรทัศน์เป็นผลกระทบต่ออาชีพช่างแกะหนังตะลุงที่ต้องปรับเปลี่ยนจากการแกะรูปหนังเป็นชุด ๆ เพื่อประกอบการแสดงหนังตะลุงกลายเป็นการแกะรูปหนังเพื่อเป็นของที่ระลึก และของประดับตกแต่งเป็นรูปต่าง ๆ เช่น หนุมาน ราชสีห์ ช้าง ตัวละครใน

วรรณคดีไทย เทวรูปต่างๆ ในศาสนาพราหมณ์ ตามความต้องการของตลาด เป็นผลทำให้เยาวชนในปัจจุบันไม่ค่อยเห็นรูปตัวตลกหนังตะลุงเหมือนกับในอดีตซึ่งหลังจากไปชมการแสดงหนังตะลุงแล้วมักจะเอารูปตัวตลกที่ตนประทับใจมาวาดเพื่อประกอบการเล่นของเด็กๆ สมัยนั้นทำให้วิถีแห่งวัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงไปโดยไม่รู้ตัว

เนื่องจากรูปหนังที่แกะมีหลายประเภท รูปหนังตะลุงบางประเภทต้องอาศัยศิลปะ อาศัยประสบการณ์ และความชำนาญในการแกะค่อนข้างสูง เพราะเป็นรูปมีรายละเอียดค่อนข้างมาก เช่น รูปโค รูปเจ้าเมือง รูปพระ รูปนาง รูปปราชญ์นาบท เป็นต้น ส่วนรูปหนังอีกประเภทหนึ่งเป็นรูปที่ไม่มีรายละเอียดมากนักและทำด้วยสีดำเป็นส่วนใหญ่ การสลักโดยการตอกมุกให้เป็นรอยปรุ ที่ไม่มีรายละเอียดมากนัก เหมาะกับความสามารถของเด็กนักเรียนในระดับประถมศึกษา ในการแกะรูปหนังประเภทนี้ ตัวตลกตัวหลักของหนังตะลุงภาคใต้ฝั่งตะวันออกที่นิยมกันอย่างแพร่หลายจะมีเหมือนกันเกือบทุกคณะ ได้แก่ นายหนูน้ย นายเท่ง นายสีแก้ว นายยอดทอง นายสะหม้อ นายขวัญเมือง ที่นิยมรองลงมาคือนิยมหลายคณะแต่ไม่กว้างขวางเท่าชุดแรก ได้แก่ นายอินแก้ว นายโถ นายคิก นายพูน นายปราบ นายครอด นายจิ้งจอก นายหนูเนือ นายกริ่ง เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2550 : 17)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง การแกะรูปตัวตลกหนังตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง
2. เพื่อสร้างและหาคุณภาพของหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง การแกะรูปตัวตลกหนังตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง
3. เพื่อศึกษาผลการใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง การแกะรูปตัวตลกหนังตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง โดยพิจารณาจาก
 - 3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหน่วย เรื่อง การแกะรูปตัวตลกหนังตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง
 - 3.2 ทักษะการปฏิบัติของนักเรียนที่เรียนด้วยหน่วย เรื่อง การแกะรูปตัวตลกหนังตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง
 - 3.3 ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง การแกะรูปตัวตลกหนังตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาผลการใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบางแก้ว อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 38 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง การแกะรูปตัวตลกหนังตะลุง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบางแก้ว อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 18 คน

แบบแผนการวิจัยใช้วิธีวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi – experimental Design) โดยมีแบบ (One Shot Case Study) (บุญธรรม กิจปริดาภิสุทธิ. 2540:155)

การจัดกระทำ	การทดสอบหลังสอน
X	O

- เมื่อ X แทน การจัดกระทำการทดลองใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น
O แทน การทดสอบหลังการทดลองใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น

การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น

ประชากรในการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่

1. ผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอบางแก้ว จำนวน 13 คน
2. ครูสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 13 คน
3. ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นและครูพหุประสงค์ในอำเภอบางแก้ว จำนวน 9 คน
4. ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในอำเภอบางแก้ว จำนวน 30 คน
5. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในอำเภอบางแก้ว จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อสำรวจความต้องการ ในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง การแกะรูปตัวตลกหนังตะลุง 5 ฉบับ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความต้องการหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นเรื่อง การแกะรูปตัวตลกหนังตะลุง มาวิเคราะห์ ดังนี้

1. นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากแบบสอบถาม มาสรุปเป็นสาระสำคัญตามประเด็นที่ศึกษา
2. นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์และศึกษาตามขอบเขตของเนื้อหา
3. วิเคราะห์และสรุปความต้องการในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง การแกะรูปตัวตลกหนังตะลุง

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น

ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ด้านการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ ด้านเนื้อหาและด้านวัดผลประเมินผล ตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง การแกะรูปตัวตลกหนังตะลุง สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง
2. แผนการเรียนรู้ประกอบการใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น จำนวน 7 แผน ใช้เวลา 18 ชั่วโมง

การวิเคราะห์ข้อมูล

หาคุณภาพของหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นและแผนการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ขององค์ประกอบแผนการเรียนรู้กับจุดมุ่งหมายของการสร้างหน่วยการเรียนรู้ (Index of Item Objective Congruence หรือ IOC) (ปราณี ทองคำ. 2439 : 233)

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น

ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 301 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนอนุบาลบางแก้ว อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 18 คน ได้จากการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นเรื่อง การแกะรูปตัวตลกหนึ่งตะลุง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำคะแนนจากการทดสอบหลังเรียนมาหาค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานเทียบกับเกณฑ์ของกรมวิชาการ และประเมินว่านักเรียนผ่านเกณฑ์ระดับใด โดยเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานของกรมวิชาการ ดังนี้ (กรมวิชาการ. 2535 : 19)

ร้อยละ 80-100	หมายถึง	ดีมาก
ร้อยละ 70-79	หมายถึง	ดี
ร้อยละ 60-69	หมายถึง	ปานกลาง
ร้อยละ 50-59	หมายถึง	พอใช้
ต่ำกว่าร้อยละ 50	หมายถึง	ปรับปรุง

2. นำคะแนนจากการวัดทักษะปฏิบัติมาหาค่าเฉลี่ย และประเมินระดับคุณภาพผลการปฏิบัติงานของนักเรียน โดยเทียบเกณฑ์ ดังนี้ (Best, 1977:247)

ค่าเฉลี่ย 2.34-3.00	หมายถึง	มีทักษะปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 1.67-2.33	หมายถึง	มีทักษะปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.66	หมายถึง	มีทักษะปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย

3. แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การแกะรูปตัวตลกหนึ่งตะลุง จากแบบสอบถาม ซึ่งกำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบเพียงระดับเดียว จากตัวเลือก 5 4 3 2 และ 1 แล้วนำผลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของไชยยศ เรืองสุวรรณ (2443 : 138) คือ

4.50 - 5.00	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับ ปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับ น้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	ความพึงพอใจอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นเรื่องการแกะรูปตัวตลกหนึ่งตะลุง กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง ผู้วิจัยนำประเด็น ที่ค้นพบมาสรุปและอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง การแกะรูปตัวตลกหนึ่งตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครูสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ปกครองนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในอำเภอบางแก้ว มีความต้องการหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง การแกะรูปตัวตลกหนึ่งตะลุง งานวิจัยของ ยุวดี กังสดาล (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น : กรณีศึกษาโรงเรียนชุมชนวัดใหญ่คันโพธิ์ อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี พบว่า บุคคลในโรงเรียนและชุมชนส่วนใหญ่ต้องการให้พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องเครื่องจักสานของชุมชนเพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของชุมชนวัดใหญ่คันโพธิ์

2. การสร้างและหาคุณภาพของหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง การแกะรูปตัวตลกหนังตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง พบว่าองค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้ คือ ชื่อหน่วย ชื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับชั้น มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ กำหนดการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล หน่วยการเรียนรู้ประกอบด้วย ประวัติความเป็นมาและคุณค่าทางด้านศิลปวัฒนธรรมของหนังตะลุง ตัวตลกหนังตะลุงและเอกลักษณ์เฉพาะตัวของตัวตลก บทบาทของตัวตลกหนังตะลุง การวาดภาพลายเส้นลงกระดาษและการตัดรูปตัวตลกหนังตะลุงในกระดาษแข็ง ความรู้เกี่ยวกับการเลือกหนัง เครื่องมือเกี่ยวกับการลอกรูปลงแผ่นหนังและอุปกรณ์ ใช้วิธีการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจำนวน 7 แผนการเรียนรู้ โดยยึดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (CIPPA Model) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม ขั้นตอนที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่ ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่และเชื่อมโยงกับความรู้เดิม ขั้นตอนที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม ขั้นตอนที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้ ขั้นตอนที่ 6 ปฏิบัติและ/หรือการแสดงผลงาน ขั้นตอนที่ 7 การประยุกต์ใช้ความรู้ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยดัชนีความสอดคล้องของหน่วยการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ เท่ากับ 0.94 และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.55 สอดคล้องกับ พรชัย คงคนาคร (2548 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้เรื่องอาชีพในชุมชนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนวัดป่าตึงเหมืองจี้ จังหวัดลำพูน ผลการศึกษาพบว่า หน่วยการเรียนรู้เรื่องอาชีพ ในชุมชน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น จำนวน 2 หน่วย รวม 13 แผน การเรียนรู้ เวลา 26 ชั่วโมง เป็นหน่วยการเรียนรู้ที่มี ความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและสามารถนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การศึกษาผลการใช้หน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง การแกะรูปตัวตลกหนังตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง โดยพิจารณาผล ดังนี้

3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหน่วย เรื่อง การแกะรูปตัวตลกหนังตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง พบว่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 83.05 อยู่ในระดับ ดีมาก ทักษะปฏิบัติงานของนักเรียนจากการเรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นเรื่องการแกะรูปตัวตลกหนังตะลุง มีค่าเฉลี่ย 2.45 อยู่ในระดับมาก

3.2 ทักษะการปฏิบัติของนักเรียนที่เรียนด้วยหน่วย เรื่อง การแกะรูปตัวตลกหนังตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง พบว่า ทักษะปฏิบัติงานของนักเรียนจากการเรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นเรื่องการแกะรูปตัวตลกหนังตะลุง มีค่าเฉลี่ย 2.45 อยู่ในระดับมาก

3.3 ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่อง การแกะรูปตัวตลกหนังตะลุง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุงพบว่าความพึงพอใจของนักเรียนจากการเรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นเรื่องการแกะรูปตัวตลกหนังตะลุง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 สอดคล้องกับ วราภรณ์ สังสง. (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการเรื่อง ความเบิกบานจากงานฝีมือกลุ่มสาระการเรียนรู้งานอาชีพและเทคโนโลยีสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาล 2 (อ่อนอุทิศ) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความรู้ของนักเรียนอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 81.90 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการปฏิบัติงานของนักเรียนอยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ร้อยละ 84.44 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการเรื่องเบิกบานจากงานฝีมืออยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การสอนแกะตัวตลกหนังตะลุงควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเพราะนักเรียนบางคน มีประสบการณ์ในการแกะรูปหนังตะลุงมาแล้วควรให้นักเรียนเหล่านั้นเป็นวิทยากรเสริมเพื่อช่วยเหลือในการเรียนรู้ให้เร็วขึ้น

2. โรงเรียนควรจัดหาตลาดรองรับผลงานการแกะรูปหนังตะลุงของนักเรียนเพื่อเป็นรายได้ระหว่างเรียนของนักเรียนอีกทางหนึ่ง

3. ควรประสานกับคุณครูในโรงเรียนที่รับผิดชอบกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อนำเอารูปตัวตลกเป็นสื่อในการสอนคุณธรรมนักเรียนหน้าเสาธงตอนเช้าก่อนเข้าเรียน

4. โรงเรียนควรนำเอารูปหนังตะลุงไปฝึกนักเรียนให้พากย์เพื่อเป็นการฝึกทักษะการพูดในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

5. ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์โดยการหาวัสดุในท้องถิ่นมาแทนหนังสือซึ่งมีราคาแพง รวมถึงฝึกนักเรียนให้มีความคิดในการออกแบบและรูปต่าง ๆ เช่น รูปสัตว์ต่าง ๆ
6. หากโรงเรียนอื่น ๆ จะนำหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นไปใช้จัดการเรียนการสอน ควรประยุกต์ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนนั้น ๆ ด้วย
7. นักเรียนที่มีพื้นฐานการแกะรูปหนังตะลุงอยู่เดิมแล้ว ควรจัดกิจกรรมการสอนแกะหนังตะลุงที่มีรายละเอียดมากขึ้น เช่น รูปหนุมาน รูปนางฟ้า รูปเทวดา ซึ่งเป็นรูปที่มีรายละเอียดมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยหน่วยการเรียนรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นเพื่อเป็นการอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาศิลปะและวัฒนธรรม ท้องถิ่นให้สืบสานต่อเยาวชน ให้เกิดความรักและผูกพันกับท้องถิ่นคน
2. ควรวิจัยโดยการนำหน่วยการเรียนรู้ท้องถิ่นเรื่องการแกะรูปตัวตลกหนังตะลุงไปสอนในระดับชั้นที่ต่ำกว่า เพราะจากการสังเกตพบว่า เด็กนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรียนรู้และปฏิบัติได้รวดเร็ว
3. ควรทำวิจัยเกี่ยวกับการแสดงหนังตะลุงในครั้งต่อไปควรมีการทดสอบความรู้พื้นฐาน ของนักเรียนแต่ละคนเนื่องจากเด็กบางคนอาจมีความรู้พื้นฐานอยู่บ้างแล้ว การจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนกลุ่มนี้สามารถให้ทำการเรียนรู้รูปหนังตะลุงที่มีความละเอียดของลายที่แกะเพิ่มมากขึ้น พร้อมกันนี้ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เช่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2550). เอกสารประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นหนังตะลุงศิลปะการเล่นพื้นบ้านภาคใต้. กรุงเทพฯ : ศุภสภาลาดพร้าว.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2543). เทคโนโลยีทางการศึกษา ทฤษฎีและงานวิจัย. กรุงเทพฯ : โอ. เอส. พริ้นติ้งเฮาส์
- บุญธรรม กิจปริคาบวิสุทธิ. (2540). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ปราณี ทองคำ. (2539). เครื่องมือวัดทางการศึกษา. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พรชัย ดุงคนาค. (2548). การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้เรื่องอาชีพในชุมชนโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นโรงเรียนวัดป่าตึงเหมืองจี้ จังหวัดลำพูน. ปรินญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ยุวดี กังสาด. (2542). การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น : กรณีศึกษาโรงเรียนชุมชนวัดใหญ่ตันโพธิ์อำเภอบางแพ จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนเทพ เทพรักษ์ และคณะ. (2549) หนังสือสารคดีตำนานหนังตะลุง. พัทลุง: เอส-ปริ้นท์
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- วราภรณ์ สังสง. (2551). การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการเรื่องความเบิกบานจากงานฝีมือกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วิชาการ กรม. (2535). คู่มือประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) . กรุงเทพฯ: ศุภสภาลาดพร้าว.
- วราภรณ์ สังสง. (2551). การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการเรื่อง ความเบิกบานจากงานฝีมือกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- Best.J ohn W (1977) **Research in Education**. 3ed. Englewood Cliffs. New Jersey: Prentice-Hall.